

A webshopok felelőssége a jogsértő tartalomért - az Európai Bíróság főtanácsnokának állásfoglalása alapján

Az online piacterek szerepe az utóbbi években jelentősen megnőtt, és ezzel párhuzamosan jogi felelősségük kérdése is egyre nagyobb figyelmet kapott. A nemrégiben született főtanácsnoki vélemény az Európai Unió Bíróságának (EUB) előtt folyamatban lévő C-492/23. számú ügyben fontos iránymutatást ad arra vonatkozóan, hogy egy online piactér üzemeltetője milyen mértékben felelős a felhasználók által közzétett tartalmakért, különös tekintettel a személyes adatok védelmére. Az alábbiakban ezt a kérdéskört járjuk körbe, részletesen bemutatva az ügy hátterét, a vonatkozó jogszabályokat és azok gyakorlati alkalmazását.

Az ügy középpontjában egy olyan hirdetés állt, amelyet a Publi24.ro (a Russmedia által üzemeltetett online piactér) felületén tettek közzé. A hirdetés egy magánszemély, „X” nevű személy nevében és adataival jelent meg, amelyben állítólagos szexuális szolgáltatásokat kínált. A hirdetésben szereplő fotók és telefonszám X közösségi médiafiókjaiból származtak, és az érintett hozzájárulása nélkül kerültek felhasználásra.

A Russmedia a hirdetés felfedezése után gyorsan eltávolította azt, azonban más oldalak ezt átvették és újrapublikálták. X ezért jogi eljárást indított a Russmedia ellen, és a román Kolozsvári Fellebbviteli Bíróság az EUB-hoz fordult előzetes döntéshozatalért. Az ügy célja annak tisztázása volt, hogy az online piactér üzemeltetője milyen mértékben felelős az ilyen típusú adatok kezeléséért és az azokkal való visszaélések megakadályozásáért.

Az ügy alapjául szolgáló tényállás időpontjában még kizárólag a 2000/31/EK irányelv („elektronikus kereskedelemről szóló irányelv”) volt alkalmazandó. Ennek egyik központi eleme a tárhelyszolgáltatók felelősségi mentessége. Ez azt jelenti, hogy ha egy online piactér pusztán semleges, technikai közvetítőként működik, és nem avatkozik bele az oldalon közzétett tartalmakba, akkor bizonyos körülmények között mentesülhet a felelősség alól.

Azonban ez a mentesség nem alkalmazható, ha a piactér üzemeltetője:

- Aktívan részt vesz a tartalom szerkesztésében, módosításában vagy kiemelésében;
- Előzetesen ellenőrzi és szűri a tartalmakat, különösen azok jogszerűségét illetően;
- Ösztönzi vagy elősegíti a jogsértő tartalmak megjelenését, például algoritmikus kiemeléssel.

Szpunar Főtanácsnok véleményében megerősítette, hogy a Russmedia bizonyos körülmények között élvezheti a felelősség alóli mentességet, ha bebizonyosodik, hogy pusztán technikai közvetítőként működött, és nem avatkozott bele az ügyben szereplő hirdetés tartalmába.

A személyes adatok védelméről szóló (EU) 2016/679 rendelet (GDPR) világosan meghatározza, hogy egy szervezet milyen szerepet tölt be az adatkezelés során. Az online piacterek kapcsán két alapvető kategória különíthető el:

1. Adatfeldolgozó: Ha a piactér csupán technikai szolgáltatóként működik, és a felhasználók által feltöltött tartalom felett nincs érdemi ellenőrzése.
2. Adatkezelő: Ha a piactér maga határozza meg az adatkezelési célokat és eszközöket, például amikor felhasználói profilokat hoz létre, moderálja a tartalmat vagy aktívan gyűjt adatokat.

Szpunar Főtanácsnok álláspontja szerint a piactér üzemeltetője a hirdetésekben szereplő személyes adatok tekintetében adatfeldolgozónak minősül, így nem köteles előzetesen ellenőrizni a tartalmak jogszerűségét. Ugyanakkor a regisztrált felhasználók adatainak kezelésében már adatkezelőként jár el, ezért biztosítani kell, hogy megfelelő azonosítási és védelmi intézkedéseket alkalmazzon.

Ez azt jelenti, hogy bár a Russmedia felelőssége korlátozott lehet a konkrét hirdetések tartalmával kapcsolatban, adatvédelmi szempontból köteles megfelelő technikai és szervezeti intézkedéseket bevezetni a személyes adatok védelme érdekében.

Az ügy és a főtanácsnoki vélemény számos tanulsággal szolgál a hasonló szolgáltatásokat nyújtó platformok számára:

- Bár az előzetes szűrés nem kötelező, a gyors beavatkozás elengedhetetlen a jogsértő tartalmak eltávolítására.
- Azoknál a webshopoknál, amelyek személyes adatokat dolgoznak fel a regisztráció során, hatékony azonosítási és adatvédelmi intézkedésekre van szükség.
- Egyértelmű belső ügyviteli szabályzat és adatkezelési szabályzat kialakítása szükséges ahhoz, hogy a felhasználók tisztában legyenek azzal, milyen felelősség terheli az üzemeltetőt és milyen feltételekkel nyújtja szolgáltatásait.

Ha bármilyen, a webshopok működtetésével kapcsolatos jogi segítségre, jogszabályértelmezésre volna szüksége, forduljon bizalommal irodánk erre szakosodott kollégáihoz!